

Міністерство освіти і науки України
Український державний університет імені Михайла Драгоманова

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчально-методичної
роботи

Професор Роман ВЕРНИДУБ

« 20 » р.

**ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ
ДИСЦИПЛІНИ**

АКАДЕМІЧНА КУЛЬТУРА

для усіх спеціальностей першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Київ 2025

Розробники програми:

- Денис СВИРИДЕНКО** доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри ЮНЕСКО з наукової освіти педагогічного факультету УДУ імені Михайла Драгоманова
- Ольга ЗАДОРЖНА** кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри ЮНЕСКО з наукової освіти педагогічного факультету УДУ імені Михайла Драгоманова
- Фрол РЕВІН** кандидат філософських наук, старший викладач кафедри ЮНЕСКО з наукової освіти педагогічного факультету УДУ імені Михайла Драгоманова
- Максим БОРИСЬОНОК** Доктор філософії (PhD) у галузі педагогіки, викладач кафедри ЮНЕСКО з наукової освіти педагогічного факультету УДУ імені Михайла Драгоманова

Рецензенти:

- Світлана ПРОЦЬКА** – кандидатка педагогічних наук, доцентка кафедри філософії (соціальної філософії, філософії освіти та освітньої політики) Українського державного університету імені Михайла Драгоманова
- Олена ХМЕЛЬНИЦЬКА** – кандидатка педагогічних наук, доцентка, доцентка кафедри освітології та педагогічної інноватики Університету Григорія Сковороди в Переяславі

Обговорено та рекомендовано до видання на засіданні Науково-методичної ради УДУ імені Михайла Драгоманова «27» серпня 2025р., протокол № 11

Затверджено на засіданні Вченої ради УДУ імені Михайла Драгоманова «28» серпня 2025р., протокол № 1

I. Пояснювальна записка

Програма нормативної навчальної дисципліни «Академічна культура» складена відповідно компетентнісних вимог підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти з усіх галузей та спеціальностей в Українському державному університеті імені Михайла Драгоманова.

Метою викладання навчальної дисципліни «Академічна культура» є формування у здобувачів вищої освіти цілісної системи знань про академічну культуру як складову академічного середовища університету через ознайомлення із цінностями драгоманівської спільноти, поняттями академічної комунікації, академічної свободи, соціальної згуртованості, академічної доброчесності та інтелектуальної власності в академічній культурі закладів вищої освіти та в епоху розвитку ІІІ, основами організації наукових досліджень.

II. Орієнтовний тематичний план

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 3 кредити ЄКТС (90 годин).

№ з/п	Назва дисципліни, шифр за НП, к-ть кредитів	Кількість годин (денна форма навчання)					Кількість годин (заочна форма навчання)				
		Аудиторні	Лекції	Семінарські/практичні	Лабораторні	СРС	Аудиторні	Лекції	Семінарські/практичні	Лабораторні	СРС
	Академічна культура, ПП06, 3 кредити ЄКТС	30	16	14	-	60	10	6	4	-	80
	Разом:	30	16	14	-	60	10	6	4	-	80

III. Зміст навчальної дисципліни за модулями і темами:

МОДУЛЬ 1. АКАДЕМІЧНА КУЛЬТУРА УНІВЕРСИТЕТУ: ГУМАНІСТИЧНІ ЦІННОСТІ, ПАРТНЕРСТВО ТА СУЧАСНІ ОСВІТНІ ПРАКТИКИ

1.1. Ціннісні засади академічної культури: гуманістична педагогіка і партнерський вимір

«Ідея університету» як концептуальна основа академічної культури та простору розвитку особистості. Університет як спільнота навчання, дослідження і співтворчості. Академічна культура як єдність цінностей, норм, моделей поведінки та їх практичних результатів у професійному й особистісному розвитку учасників освітнього процесу.

Гуманістична педагогіка як світоглядна основа академічної культури: визнання гідності особистості, повага до унікальності, підтримка автономії та

відповідальності здобувача освіти. Гуманізм як академічна традиція української та європейської вищої освіти: історична спадковість і сучасні інтерпретації.

Гуманізм Михайла Драгоманова як ціннісна основа академічної культури: свобода думки, критичність, соціальна відповідальність, освіта як чинник суспільного поступу. Цінності, норми та правила поведінки в академічному середовищі крізь призму гуманістичної педагогіки та педагогічного партнерства.

Академічна свобода, автономія та демократія як умови розвитку особистості й академічної спільноти; баланс свободи та відповідальності в освітньо-науковій діяльності. Етика взаємодії викладача і здобувача освіти: довіра, діалог, підтримка, спільна відповідальність за результати навчання.

Сучасні тренди розвитку академічної культури: студентоцентроване навчання, інклюзія, педагогіка турботи, психологічна безпека освітнього середовища, відкритість і цифрова гуманістика. Академічна культура університету в умовах суспільних трансформацій та викликів сучасності.

Сталий розвиток як ціннісний орієнтир академічної культури університету. Сталий розвиток як світоглядна основа сучасної академічної культури та гуманістичної педагогіки. Орієнтація на цінності: відповідальність, етичність, повага до людини, довкілля та суспільства. Екологічна відповідальність університетської спільноти: ресурсозбереження, «зелені» практики, екологічна етика досліджень.

1.2. Академічна комунікація в умовах педагогічного партнерства та інтернаціоналізації

Академічна комунікація як інструмент педагогічного партнерства в університеті. Організаційна культура університету та культура особистості в логіці спільної відповідальності, довіри та взаємоповаги. Структура та рівні академічної культури: індивідуальний, груповий, інституційний і міжінституційний рівні партнерської взаємодії.

Соціальна згуртованість університетської спільноти як результат співпраці викладачів, здобувачів освіти та адміністрації; чинники формування партнерських відносин. Громадянська активність, волонтерство, соціальна відповідальність науки та дослідника. Формування відповідального, етичного, соціально свідомого фахівця як мета гуманістично орієнтованої академічної культури.

Психолого-педагогічні аспекти академічної комунікації: емпатія, активне слухання, зворотний зв'язок, культура діалогу та ненасильницького спілкування. Етичні принципи академічної комунікації на суб'єкт-суб'єктній, гуманістичній та партнерській основі.

Українські реалії та перспективи розвитку мультикультурної й інклюзивної академічної культури на засадах рівності та взаємного визнання. Інституційні форми забезпечення академічної культури як простору партнерства: структура університету (деканат, кафедра), студентські органи самоврядування, наукові товариства студентів і аспірантів, профспілкові організації, дорадчі та етичні комісії.

Академічна мобільність: види (студентська, викладацька), програми (Erasmus+, Fulbright) та переваги. Інтернаціоналізація освіти: стратегії, виклики та вплив на академічну культуру. Роль мобільності в обміні знаннями та культурними цінностями. Українські реалії академічної мобільності в контексті європейської інтеграції. Переваги та бар'єри інтернаціоналізації для університетів. Етичні аспекти мобільності та інклюзивність. Перспективи розвитку мобільності в постпандемічному світі. Болонський процес та локальні і міжнародні можливості академічної мобільності.

Академічна культура в умовах цифровізації та онлайн-освіти: нові формати взаємодії, виклики дистанційної комунікації та підтримка партнерських відносин у віртуальному освітньому середовищі. Цифрова та інформаційна культура: етичне використання цифрових технологій і штучного інтелекту, дотримання академічної доброчесності, повага до інтелектуальної власності.

1.3. Культура спілкування і мовлення в академічному середовищі: партнерський вимір

Культура спілкування і мовлення як основа ефективної академічної та міжособистісної взаємодії в університетському середовищі. Науковий стиль мовлення в умовах відкритої науки та педагогічного партнерства. Усна й писемна форми наукового стилю: точність, аргументованість, етичність і доступність викладу. Культура мовлення та мовленнєвий етикет як інструменти поваги, толерантності й академічної довіри. Академічна риторика в академічному середовищі: публічний виступ, презентація, доповідь як форма діалогу та співпраці; єдність форми і змісту; вербальні й невербальні засоби комунікації.

Навички академічної дискусії та полеміки в партнерській парадигмі: аргументація, контраргументація, культура незгоди та спільний пошук істини. Писемне мовлення як форма академічної співтворчості та відповідальності.

Основні жанри наукового мовлення в контексті сучасної академічної комунікації: монографія, наукова стаття, есе, дисертація, підручник, навчальний посібник, реферат, тези, анотація (довідкова, рекомендаційна, загальна, аналітична), рецензія, лекція, науковий огляд, дослідницька пропозиція, тези доповідей тощо.

Цифрові жанри академічного мовлення: онлайн-презентації, відеодоповіді, наукові блоги, відкриті освітні ресурси як простір партнерської наукової комунікації.

МОДУЛЬ 2. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ, ПЕДАГОГІЧНА ЕТИКА ТА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ В АКАДЕМІЧНІЙ КУЛЬТУРІ УНІВЕРСИТЕТІВ

2.1. Академічна доброчесність, педагогічна та цифрова етика в університетському середовищі

Академічна доброчесність як складова професійної педагогічної етики. Нормативно-правова база забезпечення академічної доброчесності в закладі

освіти: законодавчі та локальні акти, кодекси честі, положення про етичну поведінку педагогічних і науково-педагогічних працівників.

Фундаментальні цінності академічної доброчесності (чесність, довіра, справедливість, повага, відповідальність, мужність) та їх педагогічна інтерпретація в освітньому процесі.

Морально-етичні засади педагогічної діяльності: професійна відповідальність викладача, академічна свобода та її межі, особистий приклад викладача як чинник формування доброчесної поведінки здобувачів освіти.

Оцінювання як складова педагогічної етики: принципи об'єктивності, прозорості, недискримінаційності, академічна відповідальність під час контролю результатів навчання.

Цифрова етика в академічному середовищі. Етичні принципи використання цифрових технологій в освіті та науці: відповідальність, прозорість, доброчесність, повага до приватності та цифрових прав. Етичні аспекти використання штучного інтелекту в освітньому процесі та наукових дослідженнях: академічна відповідальність, авторство, межі допустимого використання ШІ, ризики порушення академічної доброчесності. Формування цифрової культури та відповідальної поведінки здобувачів освіти в інформаційному середовищі.

Етика наукових досліджень у педагогічній діяльності: коректність дослідника, доброчесність у роботі з даними, принципи авторства та співавторства. Обов'язки наукового керівника, роль рецензентів і академічної спільноти у підтриманні стандартів доброчесності. Інтеграція принципів сталого розвитку в освіту і наукові дослідження, орієнтація на вирішення суспільно значущих проблем. Відкрита наука, відповідальне використання даних і результатів досліджень.

Університетські практики забезпечення академічної доброчесності: органи та механізми її впровадження, нормативно-правове регулювання, відповідальність за порушення принципів педагогічної та цифрової етики в Україні та світі.

2.2. Академічна доброчесність, інтелектуальна власність і цифрова відповідальність в освітньо-науковій діяльності

Ключові поняття академічної доброчесності, інтелектуальної власності та цифрової етики в сучасному освітньо-науковому просторі. Українське законодавство у сфері академічної доброчесності, інтелектуальної власності та захисту інформації.

Інтелектуальна власність у науковій та освітній діяльності: об'єкти авторського права в галузі науки, освіти, літератури, мистецтва; права автора та їх захист. Загальні правила використання об'єктів інтелектуальної власності в цифровому та академічному середовищі. Академічна культура цитування, посилань і дотримання авторських прав у цифрову епоху.

Порушення академічної доброчесності в умовах цифровізації освіти. Плагіат як найбільш поширене порушення авторського права: причини, передумови виникнення та поширення. Види і форми плагіату (прямий,

мозаїчний, рерайт, самоплагіат тощо), включно з цифровим та автоматизованим плагіатом. Причини порушення здобувачами освіти принципів академічної доброчесності та їх правові й етичні наслідки.

Цифрова відповідальність у науковій діяльності: етика роботи з інформацією, відкриті дані, коректність використання цифрових ресурсів, академічна прозорість у використанні ІІІ та цифрових інструментів.

Захист інтелектуальної власності в освітній сфері. Світовий рух відкритого доступу до результатів наукових досліджень, відкрита наука та пов'язані з ними етичні виклики цифрової доби.

Технологічні інструменти забезпечення академічної доброчесності: сервіси перевірки текстових збігів, принципи їх роботи, інтерпретація результатів у цифровому середовищі. Порівняльні дослідження проблеми плагіату в університетах Європи.

МОДУЛЬ 3. ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ТА ЗАСТОСУВАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В АКАДЕМІЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

3.1. Науково-організаційна діяльність здобувачів вищої освіти та використання штучного інтелекту в наукових дослідженнях

Загальна характеристика науково-організаційної роботи здобувачів освіти. Місце студентської науки у системі вищої освіти. Навчально-дослідна та науково-дослідна робота: спільне та відмінне. Організаційна структура студентської наукової діяльності.

Основні види наукової роботи студентів. Реферат, есе, курсова робота: навчально-дослідний характер. Тези конференції, наукова доповідь, наукова стаття. Кваліфікаційні роботи (бакалаврська, магістерська).

Організаційний супровід наукових досліджень студентів. Наукові гуртки та студентські дослідницькі групи. Наукові семінари, конференції, конкурси, проектна діяльність. Наукове керівництво та менторство.

Використання штучного інтелекту у наукових дослідженнях здобувачів освіти. ІІІ як інструмент наукової діяльності (пошук джерел, аналіз інформації, генерація ідей, обробка текстів). Можливості ІІІ у підготовці наукових робіт. Ризики: академічна недоброчесність, залежність від технологій, зниження критичного мислення. Етичні принципи використання ІІІ в науці. Прозорість, відповідальність і коректне посилання на використання ІІІ.

3.2. Наукове дослідження як особлива форма пізнавальної діяльності здобувачів вищої освіти.

Структура та етапи виконання наукового дослідження. Логіка наукового пізнання. Вибір і обґрунтування теми дослідження. Формулювання проблеми, мети, завдань, об'єкта і предмета дослідження. Гіпотеза дослідження. Планування дослідження та організація роботи. Етапи наукового дослідження: підготовчий, аналітичний, експериментальний, узагальнювальний. Використання цифрових технологій та ІІІ на різних етапах дослідження.

Визначення основних складових наукової роботи. Науковий апарат дослідження: актуальність, мета, завдання, методологія, методи дослідження, наукова новизна, теоретичне і практичне значення результатів. Інформаційна база дослідження, робота з науковими джерелами. Етичні засади наукової діяльності та академічна доброчесність. Коректне використання цифрових ресурсів і штучного інтелекту.

Представлення результатів наукового дослідження. Форми представлення результатів: тези, наукова стаття, доповідь, кваліфікаційна робота, презентація, постер. Структура наукової публікації. Вимоги до наукового стилю та оформлення результатів дослідження. Наукова комунікація та академічна дискусія. Цифрові засоби візуалізації результатів, використання ШІ для підготовки текстів і презентацій з дотриманням принципів академічної доброчесності.

3.3. Академічне письмо та культура наукового тексту

Вміння змістовно викладати результати досліджень. Огляд правил оформлення джерел. Правила оформлення результатів наукових досліджень студентів (лапки, цитати, таблиці, малюнки, діаграми тощо).

Особливості наукової стилістики. Академічне письмо як IMRAD (вступ, методи, результати, та дискусія (висновки)). Список літератури та джерельна база наукового дослідження. Правила цитування й оформлення покликань. Бібліографічний пошук.

Укладання бібліографії дослідницької роботи. Каталоги. Пошук інформації в Інтернеті. Пошук в Google, Google Scholar, Google Books. Практичні поради щодо організації пошуку: мета та завдання інформаційного пошуку; типи та види пошуку (повнотекстовий пошук, пошук за метаданими, пошук зображень, адресний пошук, фактографічний пошук тощо).

Сервіси для полегшення укладання бібліографії, бібліографічні менеджери (збирання, зберігання, організації, форматування інформації): EndNote, Bibus, JabRef, Papers, Paperpile, ReadCube, Referencer, Zotero, Mendeley та інші. Правила транслітерування власних назв.

IV. Інформаційні джерела для вивчення курсу

1. Борисьонук М.О. Особливості дотримання фундаментальних цінностей академічної доброчесності в університетській спільноті: міжнародний досвід. *Теорія модернізації в контексті сучасної світової науки: збірник наукових праць IV Міжнародна наукова конференція*. 24 січня 2025р. м. Мукачєво. Вінниця: ТОВ "УКРЛОГОС Груп", 2025. С. 396-400. URL: <https://archives.mcnd.org.ua/index.php/conference-proceeding/issue/view/24.01.2025/30>

2. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>

3. Про повну загальну середню освіту : Закон України від 13.01.2020 № 463-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text>

4. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
5. Про професійну освіту : Закон України від 21.08.2025 № 4574-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4574-20#n1084>
6. Про наукову і науково-технічну діяльність : Закон України від 27.09.2025 № 848-VIII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text>
7. Про фахову передвищу освіту : Закон України від 17.01.2019 № 2745-VI. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2745-19#Text> (дата звернення: 15.05.2025).
8. Проект Закону України «Про академічну доброчесність». 2020. URL : <https://naqa.gov.ua/wp-content/uploads/2020/12/Проект-Закону-Про-Академічну-доброчесність.pdf>
9. Кодекс академічної доброчесності Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти. Київ, 2019. URL : <https://naqa.gov.ua/wp-content/uploads/2025/07/Додаток-6-Кодекс-академічної-доброчесності-ред-від-24.06.2025.pdf>
10. Козинець А. О., Ягодзінський С. М. Академічна культура та доброчесність здобувачів як компетентнісна складова їх професійного розвитку. *Інноваційна педагогіка*. 2024. № 77. С. 17–22. URL : <http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2024/77/4.pdf>
11. Лефтеров В. О. *Конспект лекцій з дисципліни «Академічна доброчесність та професійна етика»* : навч.-метод. матеріал. Одеса, 2024. URL : <https://dspace.onua.edu.ua/server/api/core/bitstreams/69aaaaee6-81ab-46a9-a3d1-c90769042578/content>
12. Лях Т. О., Одіарі В. О. Основні принципи академічної доброчесності в Україні та світі: правові норми і профілактика їх порушень. *Pedagogy: Promising Ways of Improving Science and Scientific Solutions*. 2023. С. 129–135. URL : <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/56776/1/PROMISING-WAYS-OF-IMPROVING-SCIENCE-AND-SCIENTIFIC-SOLUTIONS-130-136.pdf>
13. Линьов К. та ін. Освітній навігатор: методичні рекомендації для забезпечення прозорості та доброчесності у діяльності закладів загальної середньої освіти. Київ, 2025. 112 с. URL : <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/metodichni%20recomendazii/2025/05/15/osvitniy-navihator-2025-15-05-2025.pdf>
14. Михайлишин Г., Кондур О. Професійні цінності сучасного педагога як основа забезпечення якості освіти. *Інноваційні освітні технології в Новій українській школі* : монографія / за ред. О. Б. Будник. Івано-Франківськ, 2021. С. 6–22. URL : <https://ciot.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/144/2021/06/2-в-друку-Інноваційні-освітні-технології-обкладинка.indd.pdf>
15. Самчук В. Академічна доброчесність і репутація університету. *Scientia Fructuosa*. 2023. № 4(150). С. 138–152. DOI: 10.31617/1.2023(150)09.
16. Сацик В. *Академічна доброчесність: міфічна концепція чи дієвий інструмент забезпечення якості вищої освіти*. 2017. URL : <http://education-ua.org/ua/articles/930-akademichna-dobrochesnist-mifichna-kontseptsiya-chi-dievij-instrument-zabezpechennya-yakosti-vishchoji-osviti>
17. Толочко С. В., Бордюк Н. С., Міронець Л. П. Академічна доброчесність та штучний інтелект в освітній і науковій діяльності. *Інноваційна*

педагогіка. 2023. № 62, т. 2. С. 25–32. URL: http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2023/62/part_2/4.pdf (дата звернення: 15.05.2025).

18. Фоміна Л. В., Каліна К. Є., Скорбач Т. В. Академічна доброчесність як складова професійного іміджу викладача ЗВО. 2021. URL: <https://repository.pdmu.edu.ua/handle/123456789/18500>

19. Цінності академічної доброчесності та етики : зб. студ. робіт / за ред. Л. Пшеничної та ін. Суми, 2022. URL: https://sspu.edu.ua/images/2022/docs/presents/zbirnikcinnosti_akademichnoyi_dobrocheshnosti_y_eti_9e2e8.pdf

20. Хоружий Г. *Академічна культура: цінності та принципи вищої освіти*. Тернопіль : Bohdan Books, 2023. URL : <https://books.google.com.ua/books?id=-8K7EAAAQBAJ>

21. Шинкарук О. В. Академічна доброчесність: міжнародні етичні принципи в освіті і науці. *Інноваційна педагогіка*. 2023. № 60. С. 25–29. URL : http://innovpedagogy.od.ua/archives/2023/60/60_2023.pdf

22. Fishman T. (Ed.). *The Fundamental Values of Academic Integrity*. 2nd ed. Clemson, 2013. URL : <https://academicintegrity.org/wp-content/uploads/2017/12/Fundamental-Values-2014.pdf> (date of access: 15.05.2025).

23. Sopova D. Academic integrity in future teachers training system. *Continuing Professional Education: Theory and Practice*. 2019. No. 3–4. P. 52–56. DOI : 10.28925/1609-8595.2018.3-4.5256.

Інформаційні ресурси:

1. Навчальна платформа Study.NAZK. URL: <https://study.nazk.gov.ua/kursi/courses/>

2. Сайт відділу міжнародних зв'язків УДУ імені Михайла Драгоманова. URL: <https://udu.edu.ua/universytet/mizhnarodne-spivrobitnytstvo>

3. Сайт Державної науково-технічної бібліотеки України. <https://dntb.gov.ua/>

4. Сайт Комітету з Державних премій України в галузі науки і техніки. URL: <http://www.kdpu-nt.gov.ua/>

5. Сайт Міністерства освіти і науки України. <https://mon.gov.ua>

6. Сайт Українського державного університету імені Михайла Драгоманова. <https://udu.edu.ua/>

7. Сайт Наукової бібліотеки Українського державного університету імені Михайла Драгоманова. <https://enpuir.udu.edu.ua/home>

8. Сайт Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. <http://nbuv.gov.ua/node/1539>

9. Сайт Національної ради України з питань розвитку науки і технологій. <https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/nacionalna-rada-ukrayini-z-pitan-rozvitku-nauki-i-tehnologij>

10. Сайт Національного фонду досліджень України. URL: <https://nrfu.org.ua/>

ВИТЯГ З ПРОТОКОЛУ № 10
засідання кафедри ЮНЕСКО з наукової освіти
УДУ імені Михайла Драгоманова
від 28 травня 2025 р.

ПРИСУТНІ: завідувач кафедри ЮНЕСКО з наукової освіти, д. філос. н., проф. Свириденко Д. Б.; д. пед. н., доцент Бабійчук С. М., к. пед. н., доц. Задорожна О. М.; к. пед. н., доц. Войналович О. О; к. філос. н., ст. викл. Ревін Ф. Г.; викладач Борисьонок М. О.; Томченко О. В., к. техн. н., ст. викл.

Порядок денний:

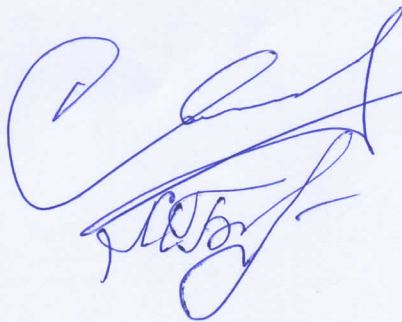
Про затвердження програми навчальної дисципліни «Організація наукових досліджень» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти та програми навчальної дисципліни «Академічна культура» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

СЛУХАЛИ: завідувача кафедри д. філос. н., проф. Свириденка Д. Б про затвердження програми навчальної дисципліни «Організація наукових досліджень» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти та програми навчальної дисципліни «Академічна культура» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

УХВАЛИЛИ: вважати структуру і зміст програми навчальної дисципліни «Організація наукових досліджень» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти та програми навчальної дисципліни «Академічна культура» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти розробленими на належному науково-методичному рівні, у відповідності до «Положення про організацію освітнього процесу в Українському державному університеті імені Михайла Драгоманова (нова редакція)», «Положення про навчально-методичне забезпечення освітнього процесу в Українському державному університеті імені Михайла Драгоманова (нова редакція)» та рекомендувати до затвердження у встановленому порядку.

Зав. кафедри ЮНЕСКО
з наукової освіти

Секретар

Денис СВИРИДЕНКО

Максим БОРИСЬОНОК

ВИТЯГ
з протоколу № 5 засідання Науково-методичної ради
педагогічного факультету УДУ імені Михайла Драгоманова
від 13 червня 2025 р.

Присутні: проф. Шапошнікова І.М. - голова ради; проф. Шевнюк О.Л. – заступник голови ради; доц. Коханко О.Г. – секретар ради; проф. Матвієнко О.В.; проф. Митник О.Я.; проф. Свириденко Д.Б.; проф. Кушнірук С.А.; проф. Цветкова Г.Г.; проф. Барановська Л.В.; доц. Пугач Ю.М.; доц. Довбня С.О.; доц. Сова О.С.; доц. Чабайовська М.І.; доц. Вишківська В.Б.; доц. Задорожна О.М., доц. Томаржевська І.В.

Слухали: про затвердження та рекомендацію до використання у освітньому процесі програм навчальних дисциплін загальноуніверситетського циклу:

- *«Організація наукових досліджень» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти (каф. ЮНЕСКО з наукової освіти)*
- *«Академічна культура» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (каф. ЮНЕСКО з наукової освіти)*

Ухвалили: затвердити та рекомендувати до використання в УДУ імені Михайла Драгоманова програми навчальних дисциплін загальноуніверситетського циклу:

- *«Організація наукових досліджень» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти (каф. ЮНЕСКО з наукової освіти)*
- *«Академічна культура» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (каф. ЮНЕСКО з наукової освіти)*

Голова НМР
педагогічного факультету

проф. Ірина ШАПОШНІКОВА

Секретар

доц. Оксана КОХАНКО

ВИТЯГ ІЗ ПРОТОКОЛУ № 14
засідання Вченої ради Педагогічного факультету
УДУ імені Михайла Драгоманова

25 червня 2025 року

СЛУХАЛИ:

Про затвердження та рекомендацію до використання в освітньому процесі програм навчальних дисциплін загальноуніверситетського циклу першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів вищої освіти.

УХВАЛИЛИ:

Затвердити та рекомендувати до використання в освітньому процесі УДУ імені Михайла Драгоманова наступні програми навчальних дисциплін загальноуніверситетського циклу першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів вищої освіти:

- Програма навчальної дисципліни «Академічна культура» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (каф. ЮНЕСКО з наукової освіти);
- Програма навчальної дисципліни «Організація наукових досліджень» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти (каф. ЮНЕСКО з наукової освіти)

Голова Вченої ради

Тарас ОЛЕФІРЕНКО

Секретар Вченої ради

Юлія ПУГАЧ

РЕЦЕНЗІЯ

на програму навчальної дисципліни «Академічна культура» для усіх спеціальностей першого (бакалаврського) рівня вищої освіти в Українському державному університеті імені Михайла Драгоманова.

Представлена на рецензування програма є ґрунтовним нормативним документом, що відповідає сучасним тенденціям розвитку вищої школи та євроінтеграційним процесам в освіті. Актуальність розробки зумовлена необхідністю системного формування у студентів культури наукової діяльності, що базується на принципах доброчесності, професійної етики та гуманізму. Змістове наповнення дисципліни вирізняється комплексним підходом, вдало поєднуючи теоретико-світоглядні засади з прикладним інструментарієм дослідника.

Авторам вдалося гармонійно інтегрувати у канву курсу корпоративні цінності університету разом із новітніми викликами цифрової епохи, зокрема етичними та правовими аспектами використання штучного інтелекту в науковій роботі. Особливої уваги заслуговує практична складова програми, спрямована на опанування здобувачами сучасних технологій бібліографічного менеджменту, методології академічного письма та стандартів наукової комунікації. Високий науково-методичний рівень програми підтверджується використанням найактуальнішої джерельної бази, що охоплює.

Загальний висновок: програма навчальної дисципліни Академічна культура є якісним, методично виваженим та інноваційним продуктом, що повною мірою забезпечує реалізацію компетентнісного підходу у підготовці бакалаврів. Вона сприяє формуванню зрілої академічної особистості та рекомендується до затвердження і впровадження в освітній процес.

Рецензентка

кандидатка педагогічних наук,
доцентка кафедри соціальної філософії,
філософії освіти та освітньої політики
Українського державного університету
імені Михайла Драгоманова

РЕЦЕНЗІЯ

на програму навчальної дисципліни «Академічна культура» для усіх спеціальностей першого (бакалаврського) рівня вищої освіти в Українському державному університеті імені Михайла Драгоманова.

Представлена на рецензування програма є ґрунтовним навчально-методичним документом, що відповідає сучасним викликам освітнього простору та компетентнісним вимогам підготовки фахівців. Актуальність розробленої програми не викликає сумнівів, оскільки в умовах євроінтеграції української вищої освіти та стрімкої цифровізації суспільства формування академічної культури стає необхідною передумовою становлення професіонала-освітянина. Предметом вивчення дисципліни визначено складний процес становлення свідомого учасника академічної спільноти через засвоєння цінностей корпоративної культури та опанування етичних принципів наукової діяльності.

Структурна побудова програми вирізняється логічністю та послідовністю, охоплюючи три змістові модулі, які комплексно розкривають проблематику курсу. Особливої уваги заслуговує розгляд питань академічної мобільності та інтернаціоналізації, що розширює світогляд здобувачів і готує їх до участі у глобальному науковому просторі. Програма демонструє прогресивний підхід, оскільки не обмежується традиційним розумінням плагіату, а глибоко аналізує цифрову етику та виклики, пов'язані з використанням штучного інтелекту в освітньому процесі. Автори акцентують увагу на формуванні цифрової відповідальності та правових аспектах захисту інтелектуальної власності, що є надзвичайно актуальним в епоху відкритої науки.

Програма навчальної дисципліни «Академічна культура» є якісним, інноваційним та методично виваженим продуктом, що повною мірою реалізує мету формування цілісної системи знань про академічне середовище. Вона вдало поєднує теоретичну глибину з практичною спрямованістю, приділяючи належну увагу як традиційним цінностям, так і новітнім технологічним викликам.

РЕЦЕНЗЕНТ:

кандидатка педагогічних наук,
доцентка, доцентка кафедри освітології
та педагогічної інноватики Університету
Григорія Сковороди в Переяславі

підпис Олена ХМЕЛЬНИЦЬКА

Засвідчую:
Нач. ВК

Олена Хмельницька